

Силабус навчальної дисципліни
ЕКСПЕРТИЗА З ОХОРОНИ ПРАЦІ З УРАХУВАННЯМ
ВПЛИВУ ТЕХНОГЕННИХ ФАКТОРІВ

підготовки

магістрів

(назва освітнього ступеня)

спеціальності

263 «Цивільна безпека»

(назва спеціальності)

освітньо-наукової програми

«Охорона праці»

(назва освітньої програми)

Статус дисципліни	Нормативна
Мова навчання	Українська
Факультет/Інститут	Цивільної інженерії та екології
Кафедра	Екології та охорони навколишнього середовища
Контакти кафедри	ПДАБА, вул. Архітектора Олега Петрова 24а, каб. В208 (другий поверх висотного корпусу) Телефон: вн. 3-71, міськ. 756 – 33-71 Email: ecology@pdaba.edu.ua
Викладачі-розробники	Гільов Володимир Володимирович, к.т.н., доцент
Контакти викладачів	Email: hilyov.v@gmail.com
Розклад занять	https://pgasa.dp.ua/timetable/WSIGMA/CT/K5/ROZKLAD.HTML
Консультації	https://pgasa.dp.ua/departament/ekolog/

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Експертиза з охорони праці з урахуванням впливу техногенних факторів» є складовою освітньо-наукової програми підготовки магістра спеціальності 263 «Цивільна безпека» та передбачена як нормативна дисципліна. Виробниче середовище в умовах сучасних методів господарювання характеризуються посиленням негативним впливом шкідливих та небезпечних техногенних факторів на стан умов праці, а відтак і на виробництво та на навколишнє середовище. Вивчення дисципліни забезпечує формування знань щодо, вирішення проблем по забезпеченню безпечного виконання робіт підвищеної небезпеки, експертизі проектів на будівництво, екологічної оцінці підприємства, набуттям компетенцій проведення експертизи з охорони праці та оцінки впливу на довкілля у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності.

	Години	Кредити	Семестр
			III
Всього годин за навчальним планом, з них:	180	6	180
Аудиторні заняття, у т.ч:	56		56
лекції	32		32
лабораторні роботи			
практичні заняття	24		24
Самостійна робота, у т.ч:	124		124
підготовка до аудиторних занять	20		20
підготовка до контрольних заходів	12		12
виконання курсового проекту	30		30
виконання індивідуальних завдань			
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	32		32
підготовка до екзамену	30		30
Форма підсумкового контролю			екзамен

Мета дисципліни: формування знань щодо, проведення експертизи охорони праці, врахування впливу техногенних факторів при вирішенні проблем з забезпечення безпечного виконання робіт підвищеної небезпеки формування екологічного мислення в процесі проведення екологічної оцінки, оволодіння прийомами і методами оцінки впливу на довкілля.

Завдання дисципліни: опанувати систему знань і умінь щодо вирішення проблемних ситуацій, пов'язаних з експертизою на відповідність нормам стану охорони праці, врахування негативних наслідків впливу техногенних факторів на стан охорони праці, засвоїти знання про вплив підприємств на навколишнє середовище урбоєкосистем, екологічну оцінку виробничої діяльності.

Пререквізити дисципліни: «Судова інженерно-технічна експертиза», «Охорона праці в будівельній галузі», «Державне управління охороною праці та техногенною безпекою».

Постреквізити дисципліни: в майбутньому здобувачі зможуть застосувати набуті знання з дисципліни в своїй подальшій професійній діяльності при проведенні експертизи з охорони праці.

Компетентності (відповідно до освітньо-наукової програми «Охорона праці» Реєстраційний номер 263.2.02.24):

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері цивільної безпеки.

Загальні компетентності: ЗКЗ – здатність приймати обґрунтовані рішення;

Фахові компетентності спеціальності: ФК7 – здатність організовувати та проводити моніторинг за визначеними об'єктами, явищами та процесами, аналізувати його результати та розроблювати науково-обґрунтовані рекомендації на підставі отриманих даних; ФК8 – здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців та нефаківців; ФК 11 – здатність брати участь у розробленні нормативно-правових актів з питань охорони праці, цивільного захисту.

Заплановані результати навчання (відповідно до освітньо-наукової програми «Охорона праці» Реєстраційний номер 263.2.02.24): ПРН5 – розробляти та реалізовувати ефективні заходи, спрямовані на регулювання та забезпечення цивільної безпеки і цивільного захисту; ПРН 9 – спілкуватися іноземною мовою усно і письмово в науковій, виробничій та соціально-суспільній сферах діяльності; ПРН 10 – доносити професійні знання, власні обґрунтування та висновки до фахівців та широкого загалу, володіти навичками публічних виступів, дискусій, проведення навчальних занять; ПРН11 – розв'язувати проблеми у нових або незнайомих ситуаціях за наявності неповної або обмеженої інформації, оцінювати ризики, здійснювати відповідні дослідження; ПРН 12 – визначати показники та характеристики продукції, процесів, послуг щодо їх відповідності вимогам стандартів під час розв'язання практичних та/або наукових задач; ПРН 13 – оцінювати відповідність правових, організаційних, технічних заходів по забезпеченню техногенної безпеки та безпеки праці вимогам законодавства під час професійної діяльності; ПРН 15 – аналізувати та оцінювати стан забезпечення цивільного захисту, техногенної та виробничої безпеки об'єктів, будівель, споруд, інженерних мереж в т.ч. при розробці проектів з реконструкції, відновлення пошкоджених будівельних об'єктів внаслідок бойових дій та проектів нового будівництва; ПРН 17 – відшуковувати необхідну інформацію в спеціальній літературі, базах даних, інших джерелах інформації, аналізувати та об'єктивно оцінювати інформацію; ПРН21 – здійснювати експертно-аналітичну діяльність у сфері цивільної безпеки; ПРН 23 – проводити експертизу організаційних і технічних рішень з питань охорони праці та техногенної безпеки й цивільного захисту населення.

Методи навчання: словесні, наочні, практичні, дедукція, аналіз і синтез; пояснювально-ілюстративний, частково-пошуковий, дослідницький; навчальні дискусії.

Форми навчання: групова.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення: для проведення розрахунків Microsoft Excel.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

	Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
		усього	л	п	лаб	с/р
	Змістовий модуль 1. Основні питання з експертизи охорони праці та охорони довкілля.					
1	Основні положення експертизи з охорони праці.	6	2			4
2	Нормативно-правова база з питань експертизи з охорони праці та екологічної оцінки.	10	2	2		6
3	Небезпечні фактори техногенного середовища, їх вплив на працівників, населення та довкілля.	8	2			6
4	Експертиза проектів будівництва на їх відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці та екологічним вимогам.	12	4	2		6
5	Експертиза газоочисного обладнання, як елемент безпеки промислового виробництва та безпеки для довкілля.	12	4	2		6
6	Експертиза стану охорони праці під час експлуатації машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.	12	2	2		8
	Разом за змістовим модулем 1	60	16	8		36
	Змістовий модуль 2. Техногенно-екологічна оцінка безпеки підприємств.					
7	Сучасні підходи до екологічної оцінки підприємств. Чинники, які, детермінують рішення підприємця щодо початку роботи у секторі екологічно чистого підприємства.	16	4	4		8
8	Аналіз ризику аварій як чинник підвищення екологічної безпеки промислових об'єктів.	16	4	4		8
9	Оцінка умов праці з точки зору екологічної чистоти підприємства.	12	4	4		4
10	Соціально-еколого-економічна ефективність поліпшення умов праці на виробництві.	16	4	4		8
	Разом за змістовим модулем 2	60	16	16		28
	Змістовий модуль 3. Курсовий проєкт					
	Експертиза умов праці з урахуванням екологічних факторів середовища для робітників які працюють з екранними пристроями (заклади освіти, офіси та інші організації та підприємства).	30				30
	Разом за змістовим модулем 3	30				30
	Підготовка до екзамену	30				30
	Усього годин	180	32	24		124

2. САМОСТІЙНА РОБОТА

ОПРАЦЮВАННЯ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ, ЯКІ НЕ ВИКЛАДАЮТЬСЯ НА ЛЕКЦІЯХ:

Назва теми	Посилання
1. Порядок навчання, підвищення кваліфікації та атестації технічних експертів з промислової безпеки.	осн, доп. [1]

2. Ризик як кількісна оцінка небезпек. Оцінювання ризиків.	осн [3]
3. Оцінка потенційного ризику здоров'ю населення при комплексному впливі забруднення навколишнього середовища промисловими підприємствами.	осн, доп. [1]
4. Основні напрямки діяльності екологічно чистого підприємства.	доп. [2], інт. [3]

ВИКОНАННЯ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ

Курсовий проєкт містить у собі теоретичну та практичну частини, які пов'язані з експертизою умов праці з урахуванням екологічних факторів середовища для робітників які працюють з екранними пристроями (заклади освіти, офіси та інші організації та підприємства).

3. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання знань студентів з окремих змістових модулів

номер модуля	Форма контролю	Кількість балів	Максимальна кількість набраних балів
Змістовий модуль 1 Основні питання з експертизи охорони праці та охорони довкілля.	Лекції (8 лекцій)		
	Опрацювання студентом лекції	3	24
	Практичні заняття (4 роботи)		
	Опрацювання студентом практичного заняття	2	8
	Самостійна робота (4 теми)	2	8
	Контрольна робота (12 завдань у формі тестів)	5	60
	Разом за змістовим модулем 1	-	100
Змістовий модуль 2 Техногенно-екологічна оцінка безпеки підприємств.	Лекції (8 лекцій)		
	Опрацювання студентом лекції	3	24
	Практичні заняття (8 роботи)		
	Опрацювання студентом практичного заняття	2	16
	Контрольна робота (12 завдань у формі тестів)	5	60
	Разом за змістовим модулем 2	-	100

Курсовий проєкт. Максимальна оцінка за курсовий проєкт – 100 балів, яка складається: 60 балів за виконання проєкту та 40 балів за захист проєкту. До захисту подається курсовий проєкт, що виконано у повному обсязі відповідно до завдання.

Захист курсового проєкту студента оцінюється:

Бали за захист курсового проєкту	Пояснення
30-40	При захисті проєкту студент послідовно, грамотно і логічно викладає матеріал, привів необхідні пояснення, розрахунки, графічні матеріали, не утрудняється з правильними відповідями при видозмінах питання. Можливі дрібні помилки з викладення та оформлення проєкту.

22-29	Студент розкрив суть курсового проекту, наведено необхідні графічні матеріали, не допускає істотних неточностей у відповіді на питання за темою проекту.
15-21	Студент розкрив суть курсового проекту, при захисті допущені помилки, які принципово не впливають на кінцеву суть результатів; наведено необхідні графічні матеріали, але відсутня необхідна деталізація.
9-14	Студент розкрив суть проекту, але у відповіді допущені невірні тлумачення, відсутня необхідна деталізація.
0-8	При захисті студент не повністю розкрив суть проекту, у відповіді на запитання допущені грубі помилки.

Екзамен складається з 25 теоретичних та практичних тестових питань, виконується письмово або за допомогою комп'ютерної програми та оцінюється 4 балами за кожну правильну відповідь, неправильна відповідь – 0 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична оцінка змістового модуля 1, змістового модуля 2 та екзаменаційної оцінки.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу, під час вивчення дисципліни, передбачає відповідальне відношення викладача і студента до своїх обов'язків; прозорість оцінювання; інформування та реалізацію політики академічної доброчесності. При організації освітнього процесу студенти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії. Курс передбачає групову роботу в колективі. Середовище під час вивчення дисципліни є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Студенти систематично відвідують аудиторні заняття, за винятком відсутності з поважних причин, завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Проведення аудиторних занять та консультацій можливо в online формі з використанням Microsoft Office 365. Якщо студент був відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультацій викладача. Порядок зарахування пропущених занять: якщо пропущено лекцію – у формі усного опитування за підготовленим рефератом на відповідну тему, якщо пропущено практичне (лабораторне) заняття – у формі відповідних розрахунків. При цьому враховується причина пропущених занять: якщо заняття пропущене з поважної причини, то відпрацювання зараховується з коефіцієнтом 1,0; якщо заняття пропущене за відсутністю поважної причини – з коефіцієнтом 0,5.

Студенти мають обов'язково дотримуватися академічної доброчесності, виконуючи загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання студентами академічної доброчесності передбачає:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс доброчесності, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Серіков Я. О. Експертиза з охорони праці : конспект лекцій для студентів денної і заочної форм навчання за спеціальністю 263 – Цивільна безпека, освітня програма – «Охорона праці» / Я. О. Серіков, Л. С. Колибельнікова; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 39 с.
2. Інтегральні та комплексні оцінки стану навколишнього природного середовища: монографія / О.Г. Васенко, О.В. Рибалова, С.Р. Артем'єв, Н.С. Горбань, Г.В. Коробкова, В.О. Полозенцева, О.В. Козловська, А.О. Мацак, А.А. Савічев. - Х: НУГЗУ, 2015. – 419 с.
3. Маслова О.В., Гончарова І.П. Ризикоорієнтовні підходи в охороні праці: електронний навчальний курс / О.В. Маслова, І.П. Гончарова, Біла Церква, БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН УКРАЇНИ, 2023. 76 с.

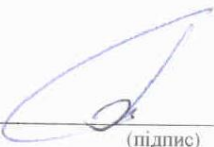
Допоміжна

1. Конспект лекцій із дисципліни «Експертиза з охорони праці» для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр спеціальності 263 «Цивільна безпека» / В.Ф. Райко, Є.О. Семенов, О. Г. Янчик, О. І. Ільїнська – Харків : НТУ «ХПІ», 2020. – 120 с.
2. Карамушка В. І. Екологічна збалансованість стратегічних ініціатив і проектів (інтегрування довкільних аспектів у стратегічне планування та проектну діяльність): практ. посібник / Віктор Карамушка. — К. : К.І.С., 2012. — 138 с.

6. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Законодавство України [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Віртуальний читальний зал бібліотеки ПДАБА: Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з дисципліни «Екологічна оцінка підприємств» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 101 «Екологія» денної та заочної форм навчання / Укладач: Полторацька В. М. – Дніпро. ПДАБА, 2023. – 8 с. <https://salo.li/1EVC11a>
3. Віртуальний читальний зал бібліотеки ПДАБА: Швиданенко Г.О. Розвиток підприємства на еколого-економічних засадах: [Електронний ресурс]. монографія / [Швиданенко Г.О., Криворучкіна О.В., Матукова Д.Г.]. – К.: КНЕУ, 2017. – 184 с. <https://salo.li/b70e51e>

Розробник

(підпис)

Володимир ГІЛЬОВ

Гарант освітньої програми

(підпис)

Микола НАЛИСЬКО

Силабус затверджено
на засіданні кафедри

_____ екології та охорони навколишнього середовища
(назва кафедри)

Протокол від «28» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

Петро САНЬКОВ